

**“राजे यशवंतराव होळकर महामेष योजना” या
योजनेत बदल करण्याबाबत...**

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : पविआ-२०२४/प्र.क्र. ०३/पदु-३
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक :- ५ ऑगस्ट, २०२४

- वाचा :-**
१. शासन निर्णय क्र: पविआ-२०१७/प्र.क्र.६५/पदु-३, दि. २.६.२०१७
 २. व्यवस्थापकीय संचालक, पुअममेंवशेविम याचे जावक क्र.
पुअममेंवशेविम / तांत्रिक /२००३/२०२३, दि.२६.१२.२०२३.
 ३. व्यवस्थापकीय संचालक, पुअममेंवशेविम याचे जावक क्र.
पुअममेंवशेविम/ तांत्रिक /२४०३/२०२४, दि. २०.०२.२०२४

प्रस्तावना :-

वाचा क्र. १ येथील शासन निर्णयानुसार धनगर व तत्सम जमातीमधील समाजाचे सामाजिक, आर्थिक व शैक्षणिकदृष्ट्या असलेला मागासलेपणा दूर करून स्थैर्य मिळवून देण्याच्या दृष्टीने मेंढीपालनास प्रोत्साहन देण्यासाठी अनुदान तत्वावर ६ मुख्य घटकासह नवीन योजना “राजे यशवंतराव होळकर महामेष योजना” या नावाने सुरु करण्यात आली आहे. सदर योजनेत समाविष्ट असलेल्या ६ घटकांसाठी घटकनिहाय लाभार्थ्यांची संख्या व आर्थिक मर्यादा निर्धारित करण्यात आली आहे. सदर योजनेतर्गत एकूण रु. ४४,५६,९२,३३८/- अनुदान वाटपासाठी व प्रशासकिय खर्च (१ टक्का) रु. ४४,५६,९२३/- असा एकूण ४५,०१,४९,२६१/- इतका निधी निर्धारित करण्यात आला आहे. सदर योजनेत आतापर्यंत रु. ४४.२४ कोटी इतका निधी खर्च झाला आहे. त्यानुसार आर्थिक उद्दिष्ट पूर्ण झाले आहे.

सन २०१७-१८ च्या अर्थसंकल्पीय भाषणात तत्कालीन अर्थमंत्री यांनी योजनेची फलश्रुती लक्षात घेऊन व्याप्ती वाढविण्याबाबत नंतर विचार करण्यात येईल, असे घोषित केले आहे. सदर योजनेत महामंडळाकडे सध्यास्थितीत प्रलंबित / प्रतीक्षाधिन अर्ज व महामंडळाकडे उपलब्ध असलेला निधी विचारात घेवून ही योजना पुढे चालू ठेवण्यास मा. मंत्रिमंडळाने दिनांक २३.०७.२०२४ रोजी मान्यता दिली आहे. त्यानुसार शासन निर्णय निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन निर्णय :-

वाचा क्र. १ येथील शासन निर्णयान्वये धनगर व तत्सम समाजास आर्थिक स्थैर्य प्राप्त करून देण्यासाठी व मेंढी पालनास प्रोत्साहन देण्यासाठी अनुदान तत्वावर “राजे यशवंतराव होळकर महामेष योजना” ही योजना सुरु करण्यात आली आहे. सदर योजना राबवितांना आलेला अनुभव व सदर योजनेसाठी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ लिमिटेड, पुणे यांच्याकडे प्रतीक्षाधिन असलेल्या २५६९५ अर्जांची संख्या व उपलब्ध निधी विचारात घेऊन “राजे यशवंतराव

होळकर महामेष योजना” पुढे चालू ठेवण्याची आवश्यकता विचारात घेऊन पुढील निर्णयास मान्यता देण्यात येत आहे.:-

- (१) धनगर व तत्सम समाजास सामाजिक व आर्थिक स्थैर्य प्राप्त करून देण्यासाठी शासन निर्णय क्र. पविआ-२०१७/प्र.क्र.६५/पदुम-३, दि. २.६.२०१७ अन्वये लागू करण्यात आलेली “राजे यशवंतराव होळकर महामेष योजना” यापुढे चालू ठेवण्यात येत आहे.
- (२) “राजे यशवंतराव होळकर महामेष योजना” या योजनेसाठी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळाकडे अखर्चित असलेला रु. २९.५५ कोटी इतका निधी चालु वित्तीय वर्षात खर्च करण्यात यावा. तसेच पुढील वर्षापासून उपलब्ध अर्थसंकल्पीय तरतुदीच्या मर्यादेत लाभार्थ्यांना लाभ देण्यात यावा.
- (३) या योजनेतील लाभार्थ्यांचा प्रतिसाद विचारात घेऊन लाभार्थी उद्दिष्टे तसेच आर्थिक उद्दिष्टे यामध्ये अंतर्गत बदल करण्याचे अधिकार प्रशासकीय विभागास प्रदान करण्यात येत आहे.
- (४) (i) सदर योजनेतर्गत लाभार्थ्यांना वाटप करण्यात येणारे पशुधन (मेंढ्या व नर) यांची लाभार्थ्यांने प्रथम स्वखर्चातून महामंडळाच्या प्रक्षेत्रावरून अथवा जनावरांच्या अधिकृत बाजारातून खालील समितीच्या उपस्थितीत खरेदी करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.:-

अ. जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त (संबंधित जिल्हा)

आ. पशुधन विकास अधिकारी (विस्तार), पंचायत समिती

इ. पशुधन विकास अधिकारी, पशुवैद्यकीय दवाखाना

ई. विमा प्रतिनिधी

उ. लाभधारक

(ii) संबंधित जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त यांनी खरेदी करण्यात आलेल्या पशुधन खरेदीच्या मुळ पावत्या तसेच खरेदी केलेले पशुधन व खरेदी समितीच्या एकत्रित फोटोसह खरेदी अहवाल पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ लिमिटेड, पुणे यांना सादर कराव्यात.

(iii) व्यवस्थापकीय संचालक, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ लिमिटेड, पुणे यांना वरील (ii) प्रमाणे कागदपत्रे सादर केल्यानंतर ७५ टक्के अनुदानाची रक्कम ७ दिवसात थेट लाभ हस्तांतरण प्रक्रियेच्या (DBT) माध्यमातून लाभार्थ्यांच्या खात्यात जमा करण्यात यावी.

(iv) सदर योजनेतर्गत लाभार्थ्यांना पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ लिमिटेड, पुणे यांच्या प्रक्षेत्रावरून देण्यात येणा-या चारा बियाणे व बहुवार्षिक गवत प्रजातीचे ठोंबे/बियाणे यासाठीचे अनुदान वगळता उर्वरित सर्व बाबींचे लाभ पूर्वीप्रमाणेच थेट लाभ हस्तांतरण प्रक्रियेच्या (DBT) माध्यमातून लाभार्थ्यांना देण्यात यावे.

(५) राजे यशवंतराव होळकर महामेष योजना” या योजनेच्या इतर अटी, शर्ती व कार्यपध्दती शासन निर्णय क्र. पविआ२०१७/प्र.क्र.६५/पदु-३, दिनांक २.६.२०१७ प्रमाणेच राहतील.

२. सदरचा शासन निर्णय नियोजन विभागाचे अनौपचारिक संदर्भ क्र. १५६/कार्यासन १४३१, दि.२८.०२.२०२४ व वित्त विभागाने अनौपचारिक संदर्भ क्र. ४९२/२०२४/व्यय-२, दि.१.०८.२०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

३. सदर शासन आदेश महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४०८०५१७३४५७७६०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(नि. भा. मराळे)
शासनाचे उप सचिव

प्रत -

१. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
२. आयुक्त पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे- ६७.
३. व्यवस्थापकीय संचालक, पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी महाराष्ट्र मेंढी व शेळी विकास महामंडळ, पुणे.
४. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र- १/२, मुंबई / नागपूर.
५. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
६. सर्व प्रादेशिक सहआयुक्त पशुसंवर्धन,
७. सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन उपआयुक्त,
८. सर्व जिल्हा पशुसंवर्धन अधिकारी, जिल्हा परिषद
९. मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
१०. मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
११. मा. मंत्री (पदुम) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-३२
१२. वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१३. नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
१४. निवड नस्ती (पदु-३)